

τέχνους των, στρέφονται ἐξ ολοκλήρου πρὸς τὸν ἀρχαίον ἑλληνικὸν κόσμον καὶ γίνονται πιστοὶ τῆς κλασικῆς παραδόσεως τηρηταί. Ἡ σπουδὴ τῆς ἑλληνικῆς καὶ λατινικῆς φιλολογίας, ἡ μελέτη, ἡ ἔρευνα καὶ ἑρμηνεῖα τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ ὄρους τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων ἀποτελοῦν τὴν ὑψίστην καὶ λεπτοτάτην διανοητικὴν ἀπόλαυσιν· ἡ πεζογραφία καὶ ἡ ποίησις καλλιεργοῦνται κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ ἀπομῆνῃ ὡς κυρία ἐντύπωσις, ὅτι ἡ καλλιέργεια αὕτη εἶναι ἡ συμπλήρωσις τῆς ὑπερτάτης μορφώσεως τοῦ πνεύματος. Οὐδόλως παράδοξον ἂν εἰς τὴν πεζογραφίαν ἐπιδιώκεται ἡ μίμησις τῆς ἀρχαίας κομψοπειίας, ἀλλὰ καὶ τῆς ἑλληνομαθείας ἡ ἐπίδειξις, ἂν τὴν μεγαλειτέραν παραγωγὴν τῆς ἀποτελοῦν αἱ φιλολογικαὶ ἐπιστολαί, τ' ἀφιερωτικὰ προοίμια εἰς τὰ ἐκτυπούμενα ἀρχαῖα συγγράμματα, αἱ γραμματικαὶ πραγματεῖαι καὶ αἱ ὑπομνηματικαὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεὶς διατριβαί, καὶ ἂν εἰς τὴν ἀρχαῖζουσαν ποίησιν τὸ ἐπίγραμμα ἐμφανίζεται ὡς τὸ ἀφθονότερον προῖόν της. Εἰς τοιοῦτον πνευματικὸν κόσμον δημιουργούμενον ἐντὸς αὐλῶν ἰσχυρῶν καὶ ἐντὸς κύκλων εὐγενῶν, ὅπου ἐπιζητεῖται ἡ ἐπίδειξις τῶν πολλῶν, ἀλλὰ συνήθως ἀδυσθῶν, φιλολογικῶν γνώσεων καὶ ὅπου εἶναι ἀπαραίτητος σχεδὸν ὁ ἔπαινος καὶ τὸ ἐγκώμιον τῶν ἰσχυρῶν, τὸ λεπτόν αὐτὸ ποιητικὸν εἶδος θὰ καλλιεργηθῇ ἰδιαιτέρως. Τὸ ἰταλικὸν сонέττο καὶ τὸ ἑλληνικὸν καὶ λατινικὸν ἐπίγραμμα συναγωνίζονται.

Ὅπως κατὰ τὴν Ἀλεξανδρινὴν ἐποχὴν καὶ ὅπως κατὰ τοὺς φιλολογικῶς ἐνδοξότερους Βυζαντινοὺς χρόνους τὸ ἐπίγραμμα ἦτον ἡ κυριωτέρα παραγωγὴ τῆς μουσῆς τῶν αὐλικῶν ποιητῶν, οὕτω καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τῆς ἀναγεννήσεως, ὅτε οἱ λόγιοι ποιηταὶ ἀναστρέφονται πάντοτε ἐντὸς αὐλῶν ἡγεμόνων καὶ ἄλλων ἰσχυρῶν, καλλιεργεῖται τοῦτο μετὰ πάθους καὶ συστηματικῶς· γίνεται, θὰ ἡδύνατό τις νὰ εἶπῃ, τοῦ συρμοῦ. Τὸ ἐπίγραμμα, ὅπως καὶ κατὰ τοὺς παλαιότερους ἐκείνους χρόνους, χρησιμοποιοεῖται κυρίως διὰ τὴν σύντομον ἔκφρασιν κρίσεώς τινος περὶ ποιητῶν, καλλιτεχνῶν καὶ κλλιτεχνημάτων, πρὸς ἔπαινον τῶν ἰσχυρῶν, πρὸς ἀνάδειξιν ὠρισμένης ἀρετῆς ἢ πράξεως ὑψηλοῦ προσώπου ἢ καὶ ὡς σατυρικὸν παίγιον τῶν πεπαιδευμένων καὶ σοφῶν, ἐπεξεργάζεται δὲ εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν του κατὰ τὸν αὐτὸν